

Razvoj i naslijeđe viteških redova u Hrvatskoj

milOrd



Predstavljanje projekta
IP-2019-04-5513
Hrvatske zaklade za znanost

14. veljače 2020. u 11 H
Institut za arheologiju
Gajeva 32, Zagreb



Predloženim se projektom namjerava interdisciplinarno istražiti viteške redove prvenstveno u hrvatskome dijelu Ugarsko-Hrvatskoga Kraljevstva,

prateći njihov razvoj i mijene njihovih lokaliteta od dolaska sredinom 12. st. pa sve do dolaska Osmanlija i odlaska ivanovaca.

Pritom će se pokušati ustanoviti različiti pretpostavljeni utjecaji VR na lokalna društva.



Sjedišta preceptorata templara i **ivanovaca**



Juraj Belaj, Institut za arheologiju

Tatjana Tkalčec, Institut za arheologiju

Siniša Krznar, Institut za arheologiju

Sebastijan Stingl, Institut za arheologiju

Marija Mihaljević, Gradski muzej Nova Gradiška

Filomena Sirovica, Odjel za dokumentaciju Arheološkog muzeja u Zagrebu

Dinko Tresić Pavičić, Kaducej d. o. o.

Marko Meštrov, Javna ustanova „Agencija Han Vrana“

Željka Bedić, Antropološki centar Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti

Zsolt Hunyadi, Institut za povijest Sveučilišta u Segedinu

Marija Karbić, Hrvatski institut za povijest - Podružnica za povijest Slavonije, Srijema i Baranje

Ratko Ivanušec, Ministarstvo kulture RH, Uprava za zaštitu kulturne baštine,
Konzervatorski odjel Slavonski Brod

Iva Papić, Ministarstvo kulture RH, Uprava za zaštitu kulturne baštine, Konzervatorski
odjel Osijek

Renata Šoštarić, Biološki odsjek PMF-a

Doktorand/ica (arheologija / povijest)

Cilj predloženog projekta je proučiti te pokušati prepoznati obrasce utjecaja viteških redova na različite sredine u koje su došli, pri čemu će se povezati podaci s arheološki istraživanih lokaliteta s rezultatima istraživanja ostalih znanstvenih disciplina, osobito povijesti, povijesti umjetnosti, biološke antropologije i arheobotanike.

...praćenjem transformacija u repertoaru različitih kategorija pokretnih i nepokretnih nalaza te uzoraka s odabranih istraživanih lokaliteta.



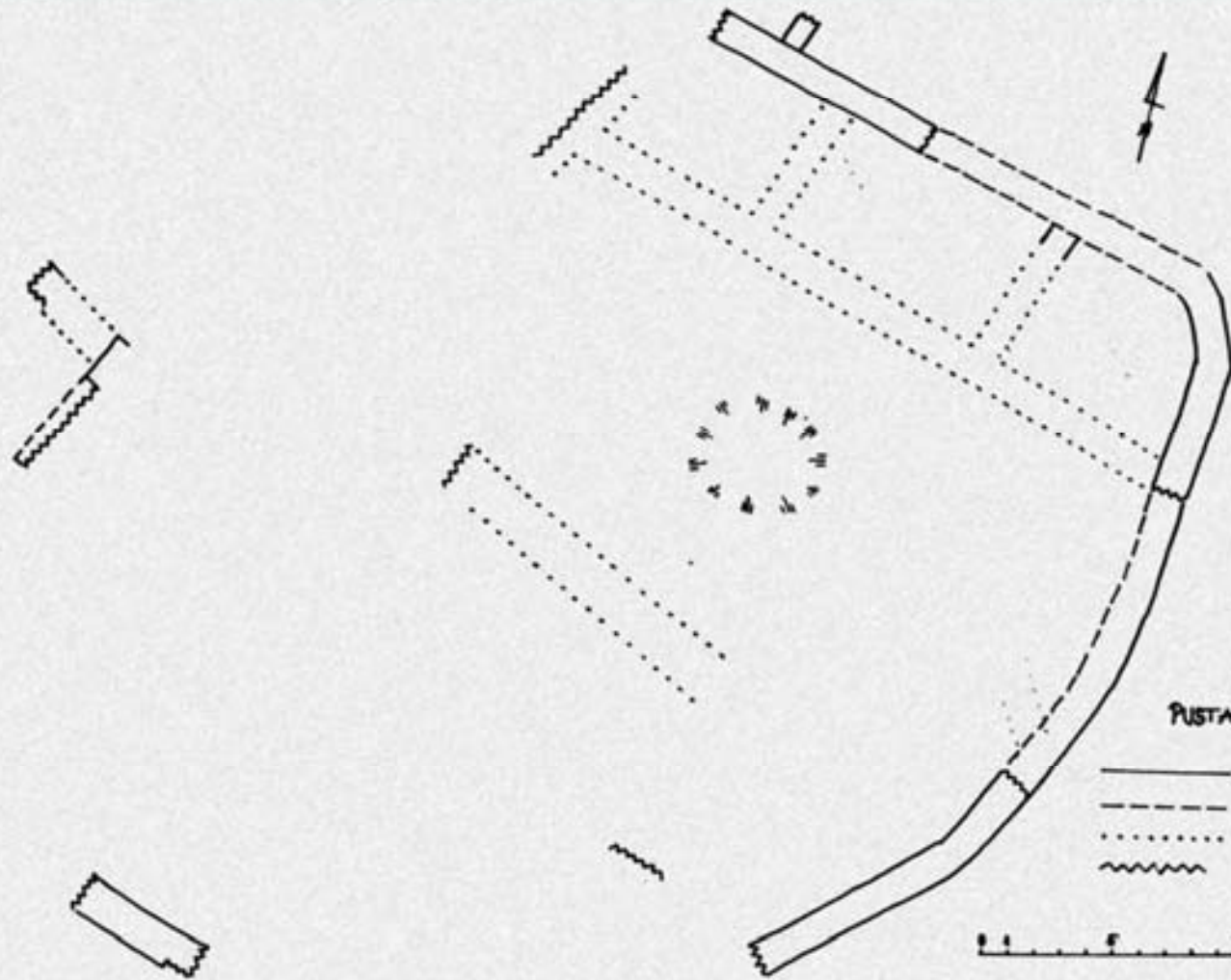
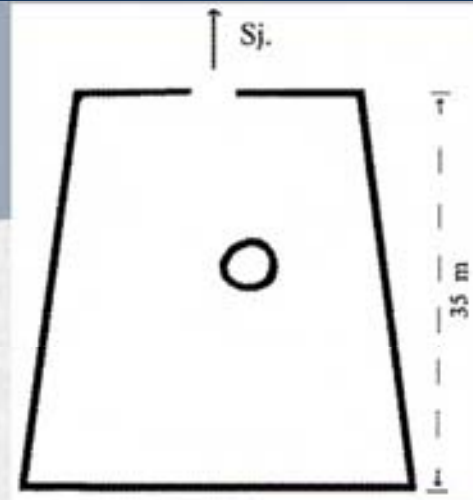
Istraživani objekti
templara i **ivanovaca**
i oni čija su istraživanja u
tijeku

Četiri glavne skupine aktivnosti:

- 1) Sortiranje, sistematizacija i klasifikacija postojeće građe i podataka o istraživanim lokalitetima. (Baze podataka!)
- 2) Dopuna podataka putem terenskog dokumentiranja ostalih lokaliteta/objekata (rekognosciranje, arheološko sondiranje, foto-dokumentiranje, izmjere i nacrti) te arhivskog istraživanja.
- 3) Obradivanje i analiziranje podataka i uzoraka: analize povijesnih izvora, ostataka arhitekture i ostalih povijesno-umjetničkih izvora, arheoloških kontekstā, grafička obrada te konzervacija nalaza, radiokarbonsko datiranje uzoraka, analiza ljudskih kosturnih ostataka, analize stabilnih izotopa dušika i ugljika, arheobotanička analiza uzoraka tla.
- 4) Kompariranje te cjelovito interdisciplinarno interpretiranje prikupljenih podataka. Stalna komunikacija suradnika!

Pusta Bela

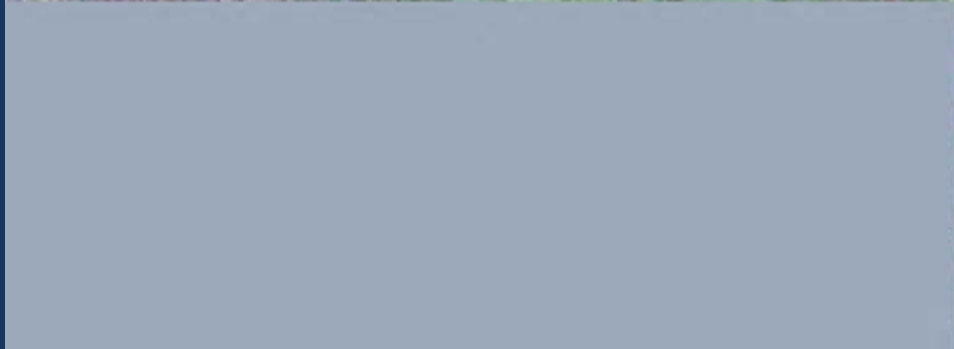




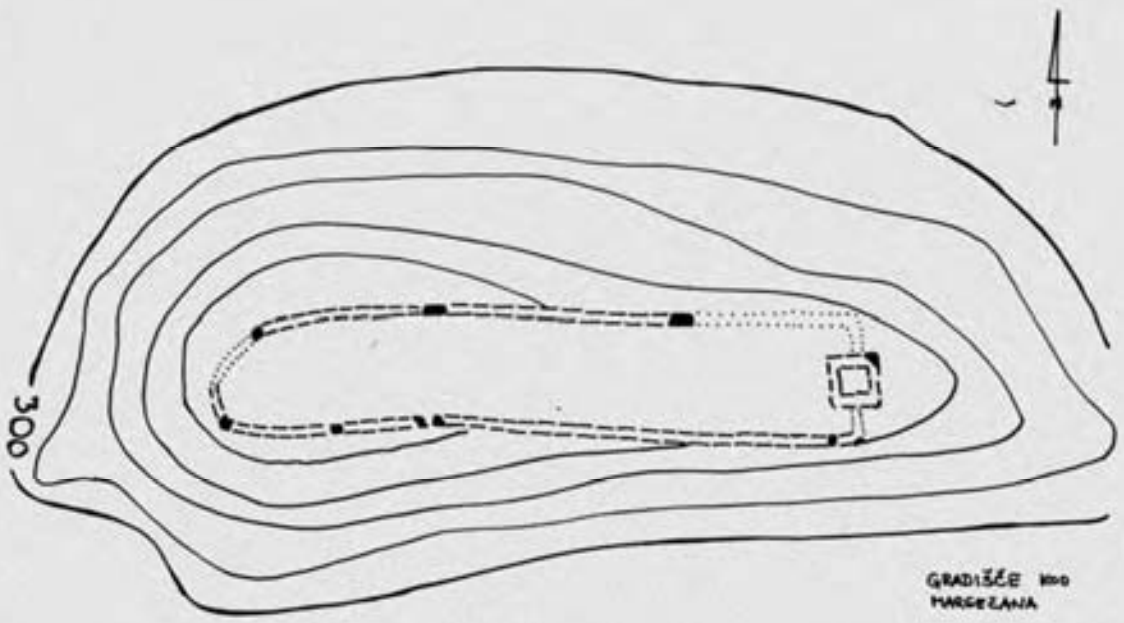
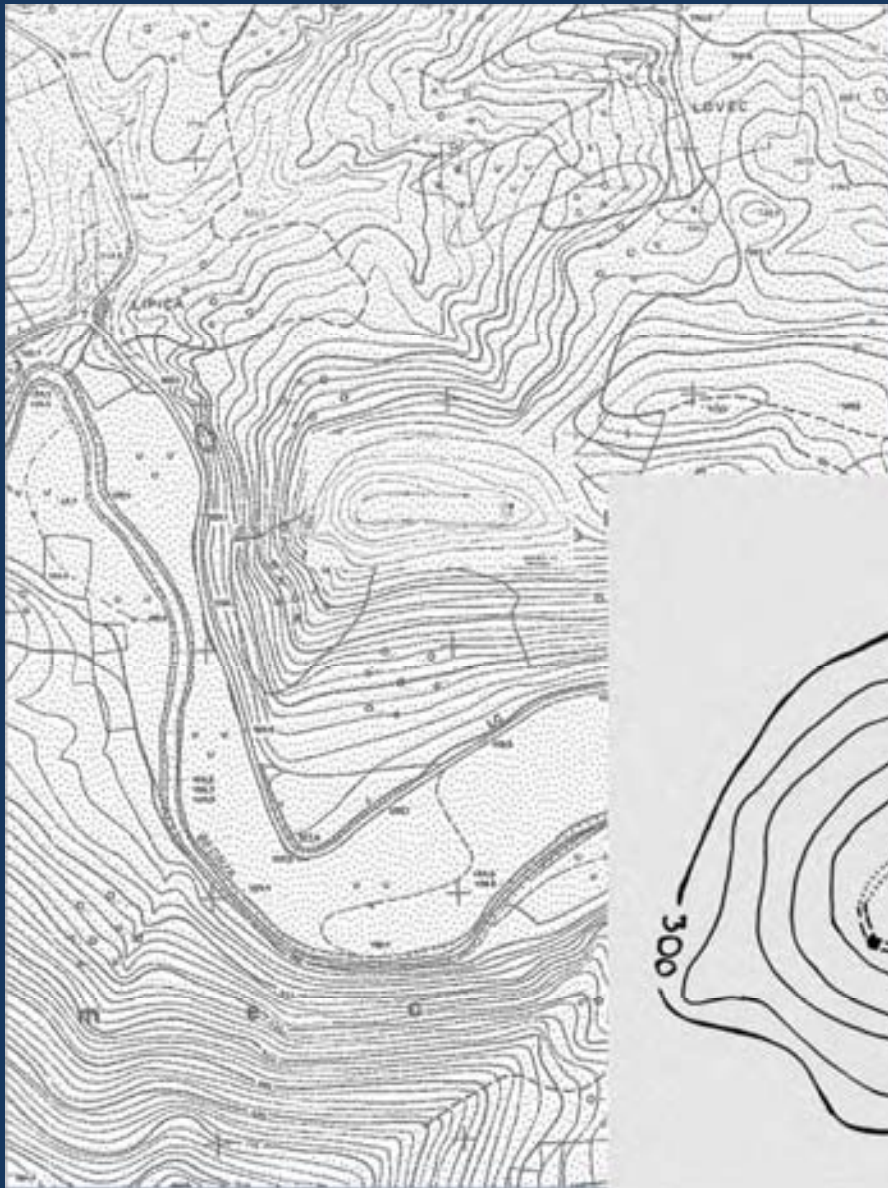
PUSTA DEZ

- Postoje bez voda
- - - - - vodoni zid
- pretrastavljeni zid
- ~~~~~ zidovi voda bez lina





Gradišče



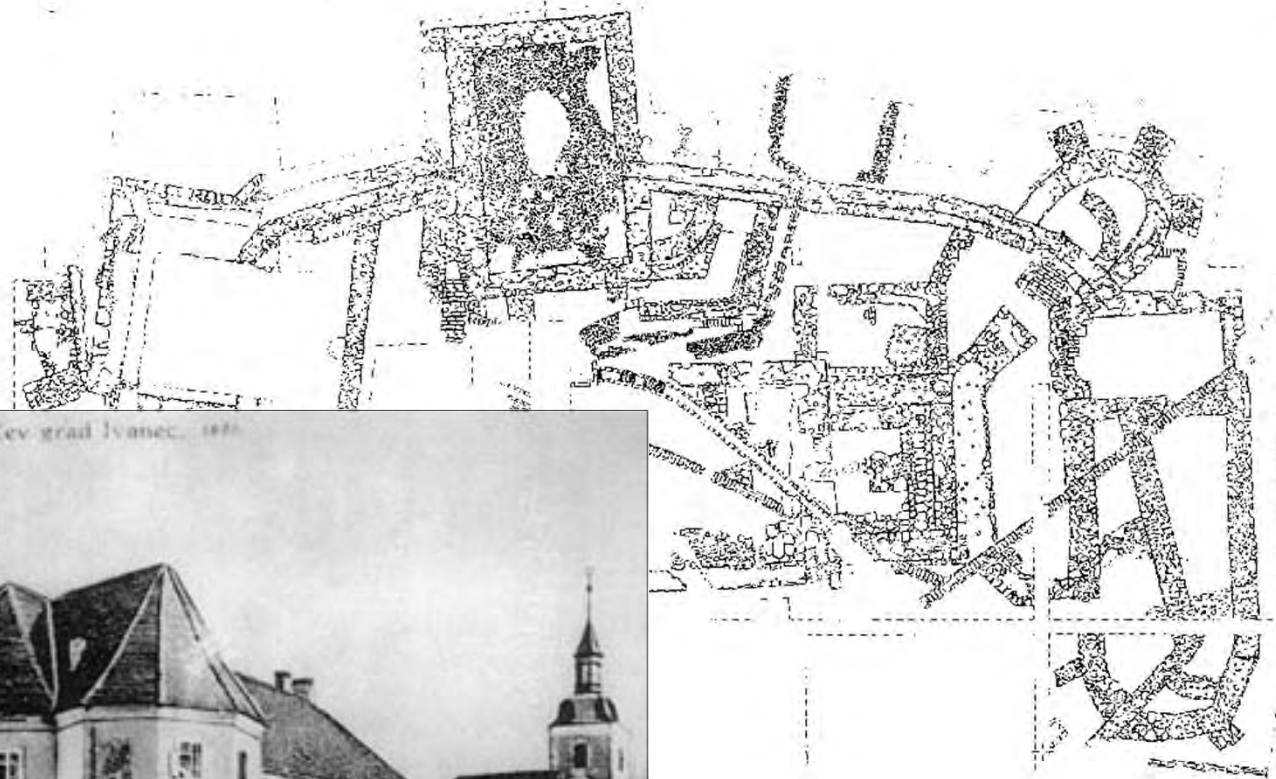
GRADIŠČE 100
MARČEZANA

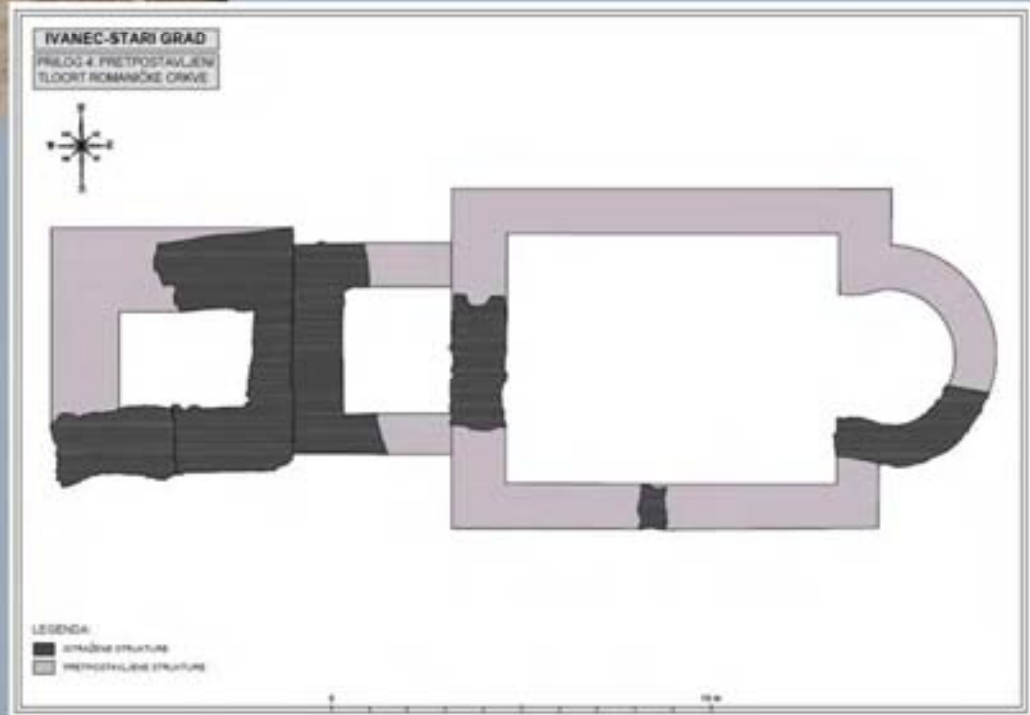


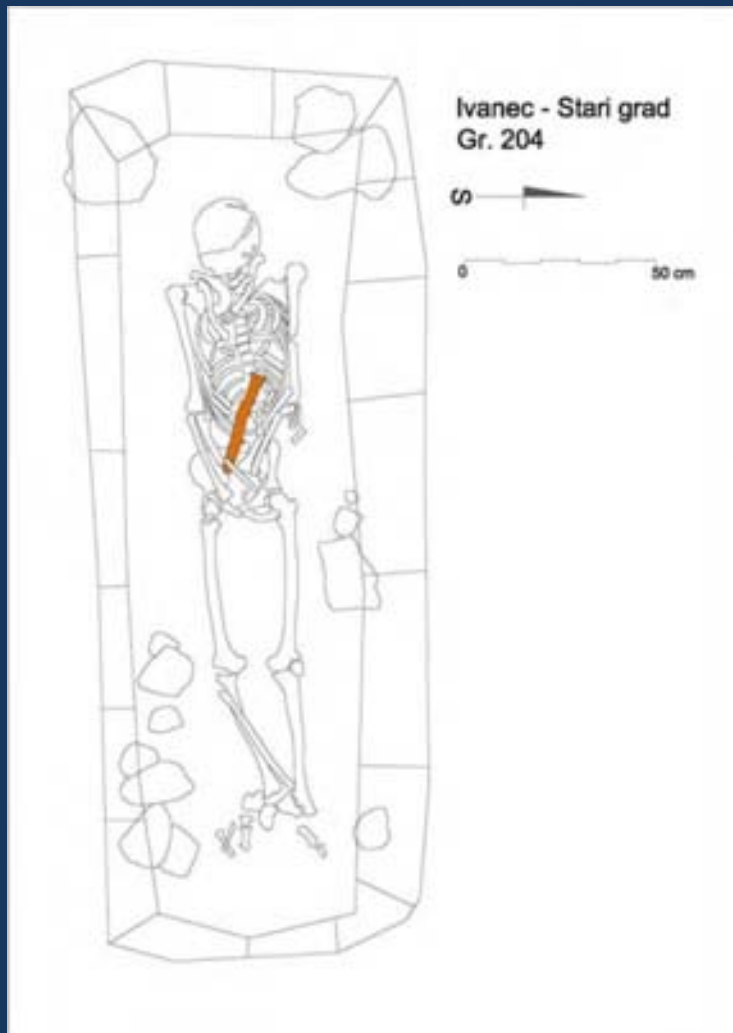
- otvoreni segmenti zidov
- - - vjerovatni smjer protoka zidov
- predpostavljani smjer protoka zidov



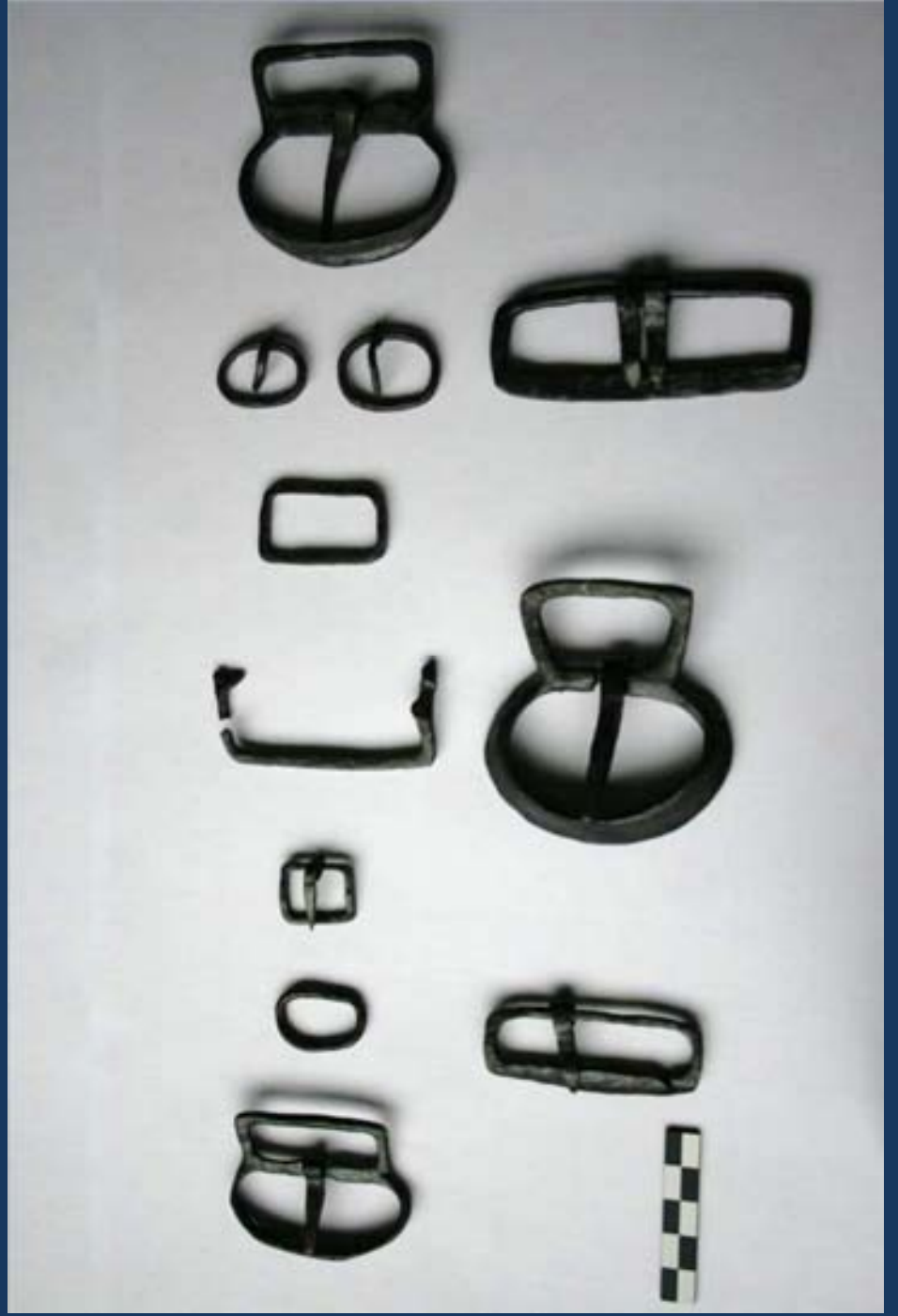
Ivanec – Stari grad





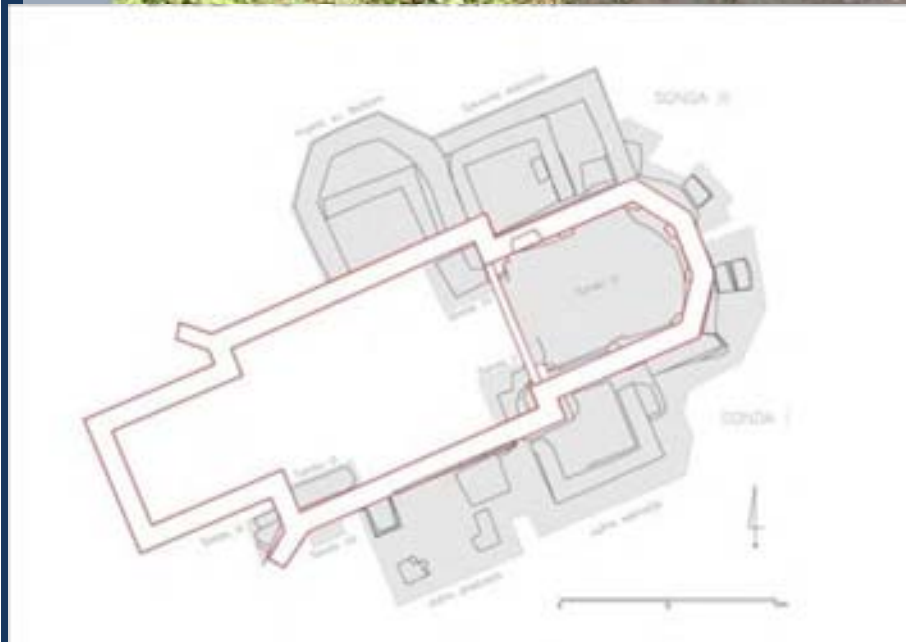






Crkva sv. Martina (Martin-Breg)







crkva sv. Martina, Prozorje



Tomar, Portugal (prema: Brighton, S, 2006 *In Search of the Knights Templar. A Guide to the Sites in Britain*. Weudenfeld & Nicolson, London)





Crkva sv. Brcka (Brckovljani)



crkva Uznesenja BDM (Gora)



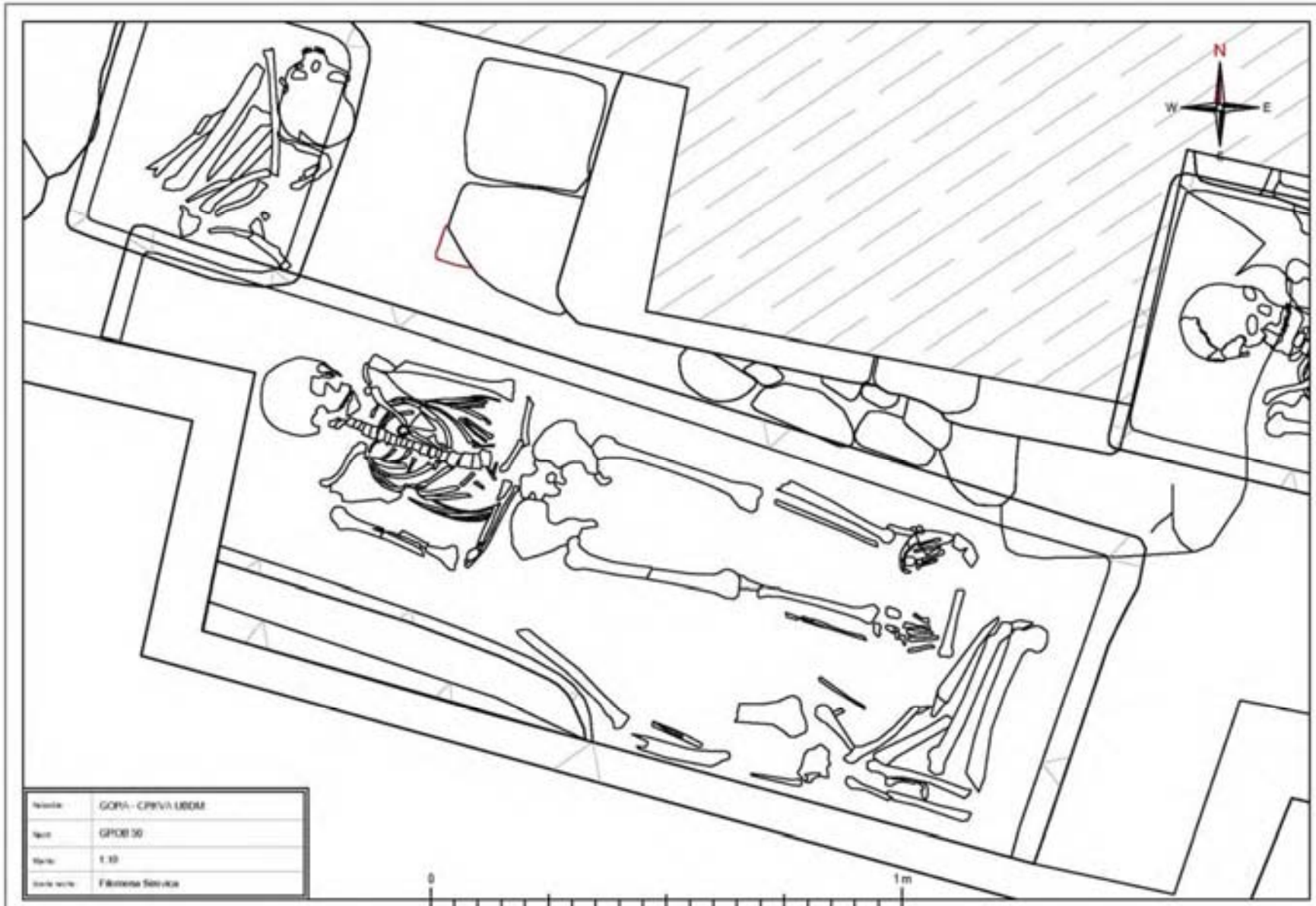
GORA - CRKVA UBDM
KOMPOZITNI PLAN











Nome:	GOPA - CRIVA LEOM
Num:	GR08 30
Scala:	1:30
Autore scavo:	F. Bionna Servizi







Antun Petračić (Večernji list)





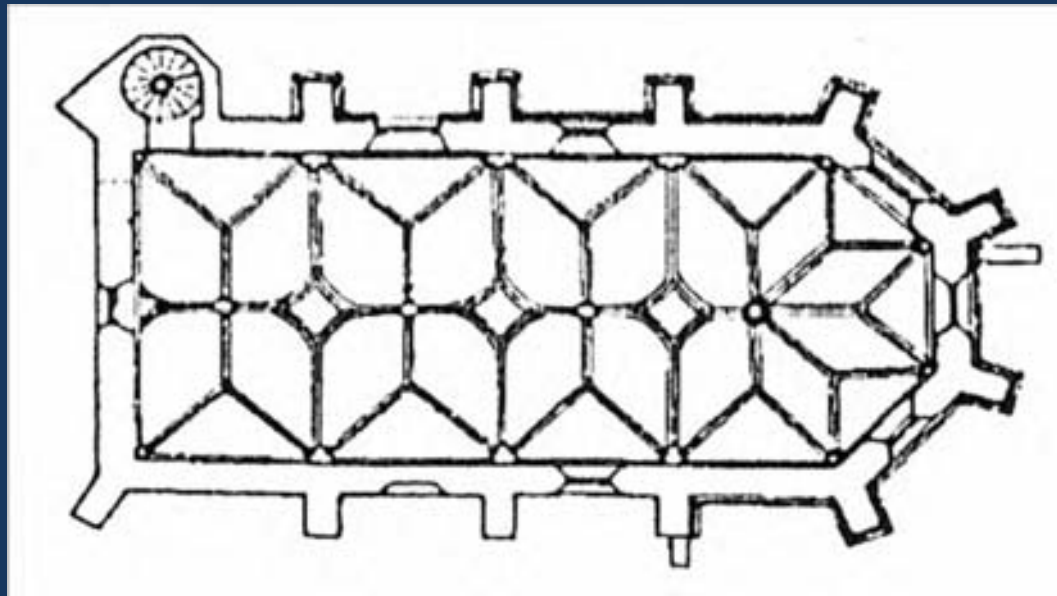
Pakrac



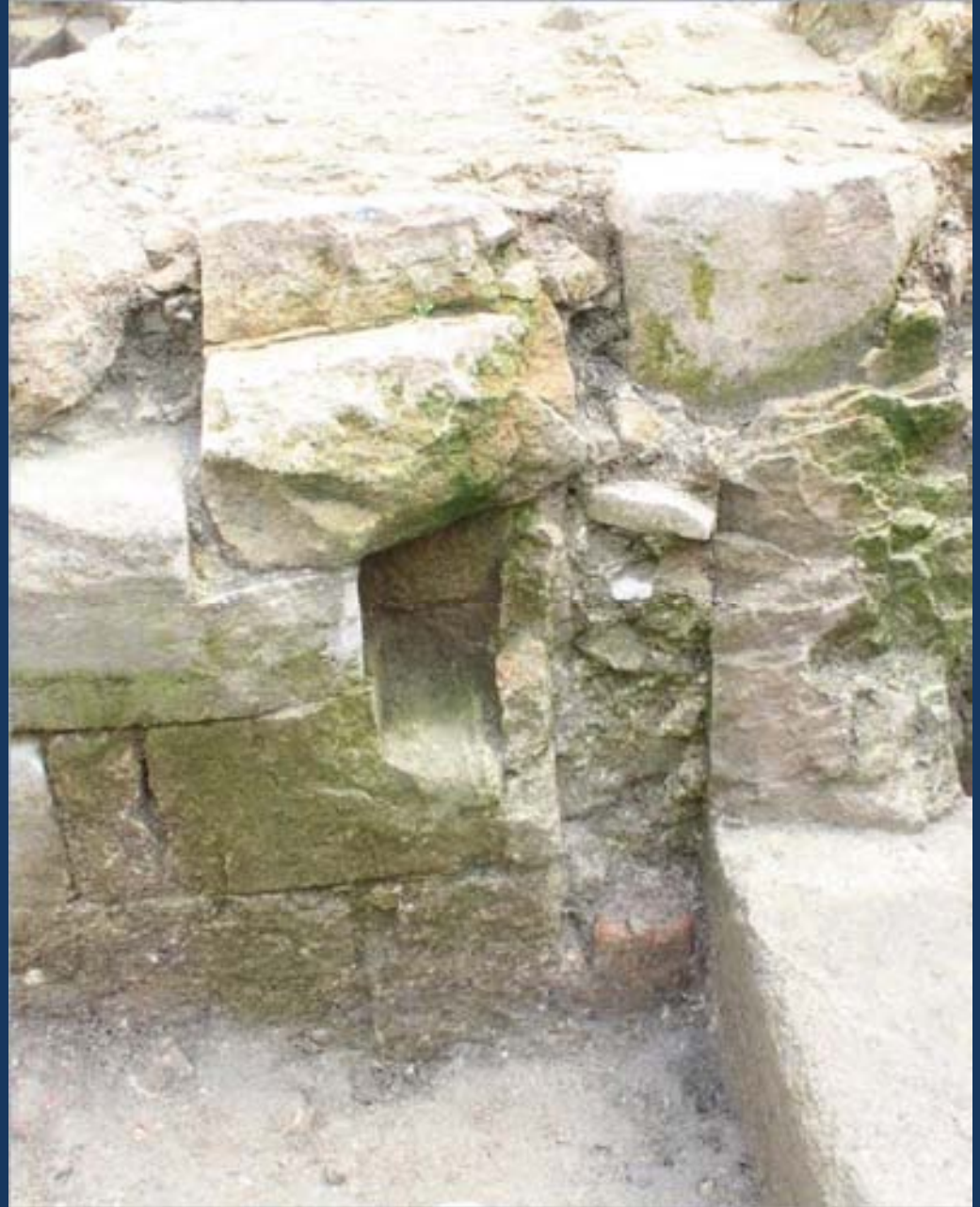




Šopronj (Maď.)



(Ruttkay 1996: 178)







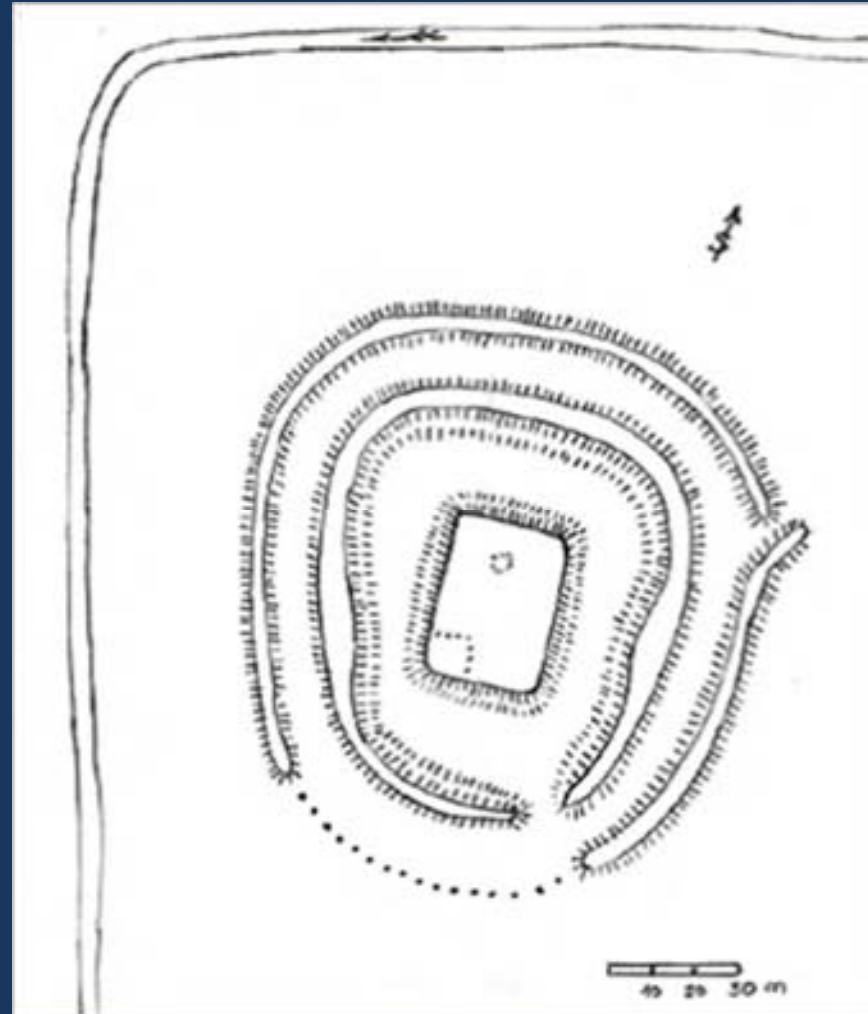
Preceptorat → kastelanat (izm. 1293. i 1326./1349.)

Utvrđivanje domusa?

Trnava?



Ivanušec, R., Mihaljević, M. 2016: 88, sl. 12
(foto: M. Hucaljuk, 2013.)



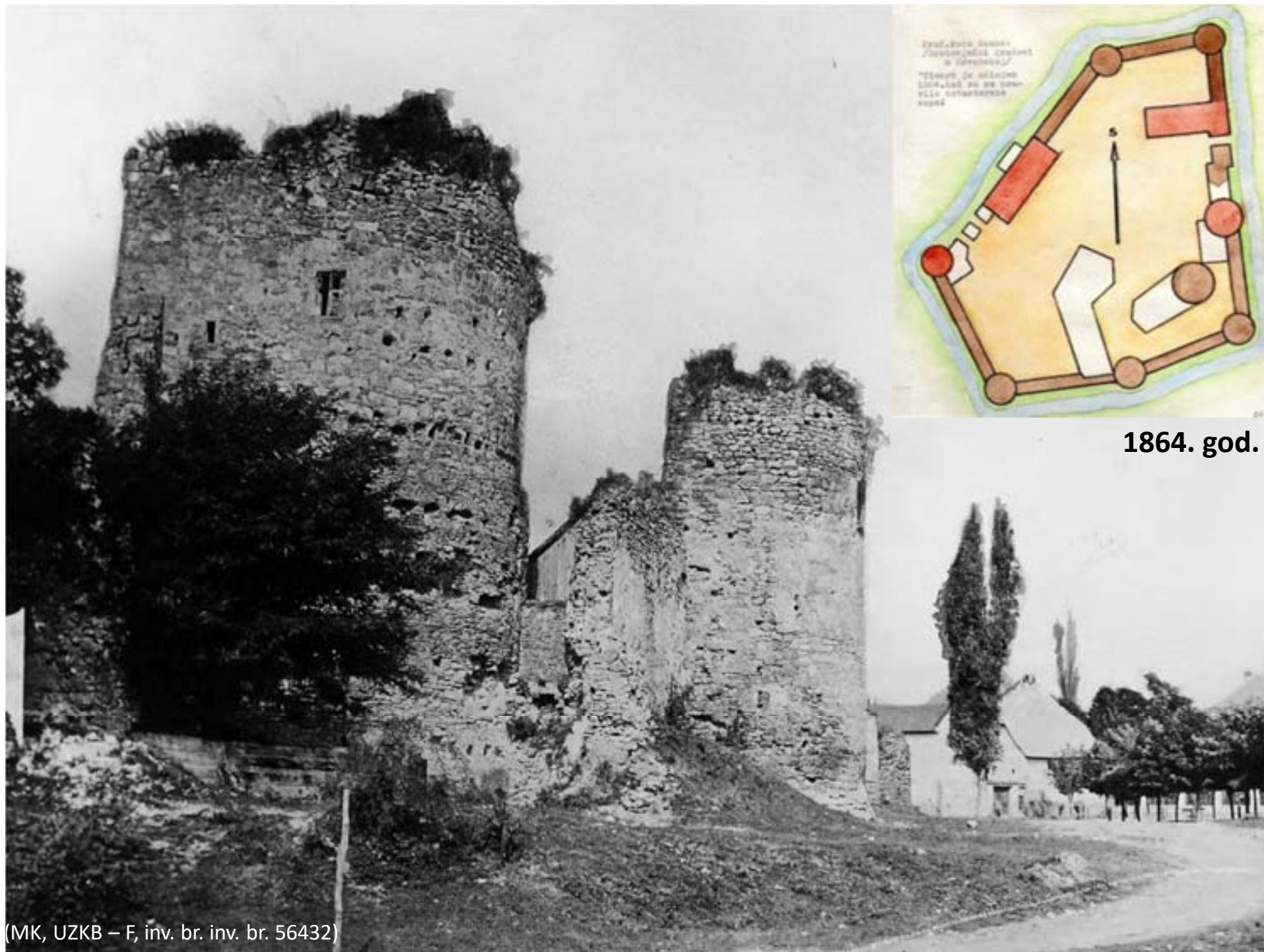
Ivanušec, R., Mihaljević, M. 2016: 88, sl. 13
(crtež: R. Ivanušec, 2013.)









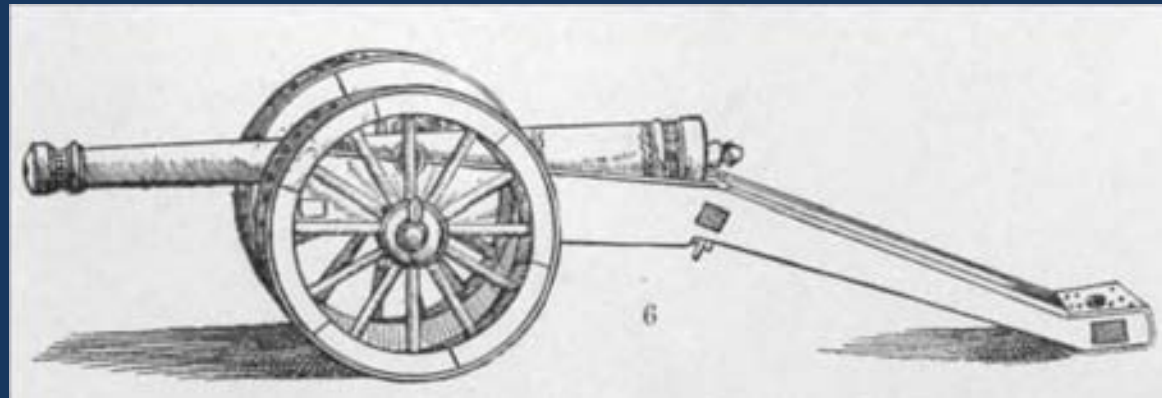


1864. god.

(MK, UZKB – F, inv. br. inv. br. 56432)

Pakrac





(en.wikipedia.org/wiki/Cannon)



(Ridella 2016: 14)





GVILHELMVS ALMANDETEE

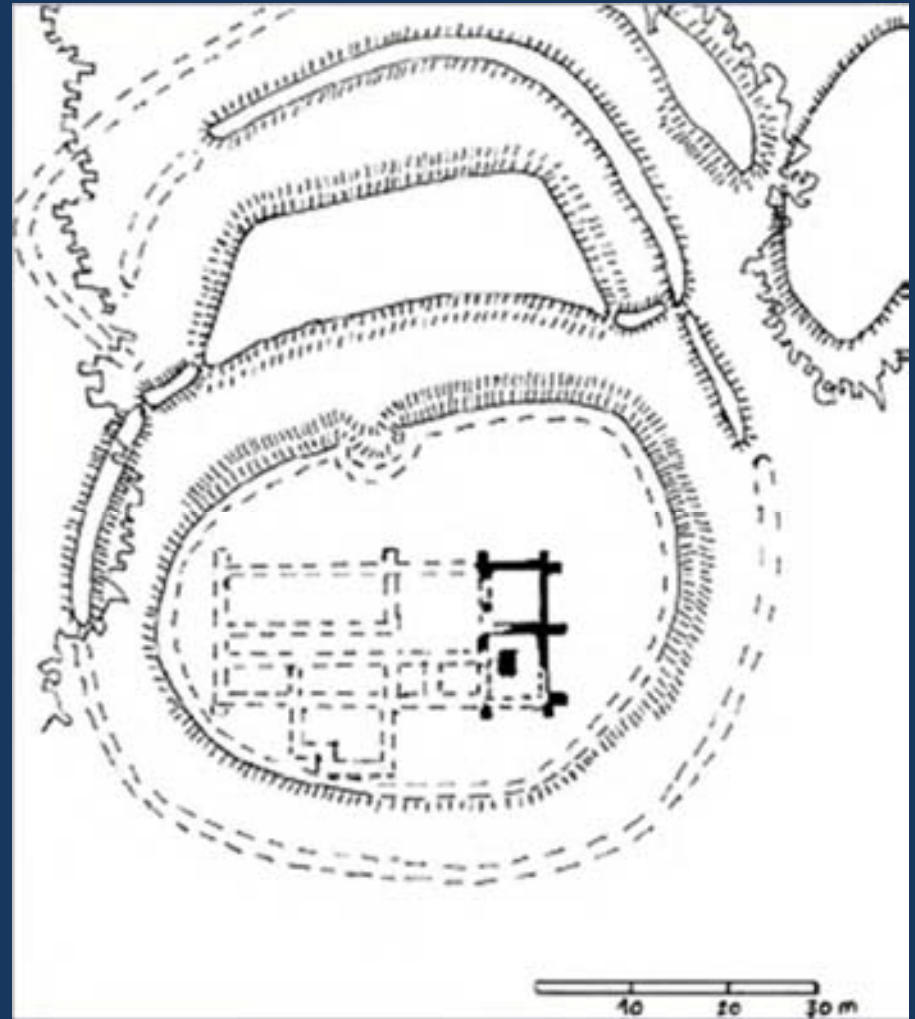






Račeša





(Ivanušec, Mihaljević 2016)

Račeša

Ljesnica



Foto: M. Mihaljević



ANALOGIJA: Dubička županija





Šopronj (Mađ.)



Vrana







Glogovnica

Našice



(hvm.mdc.hr)

Nova Rača



(Dobronić 1984)



(romanika.net)



(www.medievalwall.com)

Zagreb, Nova Ves



Crkvina (Zablaće)



(Gusar, Vujević, Grob 75 s lokaliteta Pakoštane-Crkvina, *Archaeologia Adriatica* VII (2013): 271-300.)

Neka od pitanja na koja će se tražiti odgovori su:

- mogu li se na temelju povijesnih, arheoloških, biološko-antropoloških i arheobotaničkih podataka, kao i na ostacima graditeljske i umjetničke građe, **ustanoviti inovacije** za koje se pretpostavlja da su ih viteški redovi donijeli u promatrane krajeve te kako su time utjecali na kvalitetu života svojih podložnika?
- razlikuje li se njihov utjecaj od onog drugih društvenih subjekata, primjerice crkvenih redova i plemića?
- može li se ustanoviti kako su utjecali na lokalno gospodarstvo?

Nadamo se da ćemo planiranim interdisciplinarnim pristupom značajno doprinijeti trenutačnoj slici o viteškim redovima, ne samo u Hrvatskoj već i šire.

Diseminacija znanja (izlaganja na kongresima, radovi u znanstvenim recenziranim časopisima, organizacija međunarodne konferencije, radionica (izložba) u Gradskom muzeju Nova Gradiška, završna e-monografije s rezultatima projekta, mrežne stranicama projekta...

Korištenje baštine viteških redova u turizmu nije u fokusu predloženog projekta, no vjerujemo da ćemo stvoriti snažne temelje za buduća promišljanja i u tom pravcu.

Turistički posjet



"Templar Museum"
Toledo, Spain



Puno posla,
puno izazova,
moramo biti disciplinirani,
savjesni,
hrabri i odlučni...



(<http://noahpinionblog.blogspot.hr>)